

Nationaal Rapporteur Mensenhandel
en Seksueel Geweld tegen Kinderen

mensen
handel

Jaarcijfers Mensenhandel 2024

Inhoud

	Introductie	3
1	Slachtoffers	4
	Vormen van mensenhandel	6
	Leeftijd en geslacht	10
	Herkomst	14
	Verblijfsrechtelijke bescherming	16
	Melders	18
2	Plegers	19
	Opsporing	20
	Vervolging	22
	Berechting in eerste aanleg	25
	Hoger beroep en cassatie	27
	Leeftijd en geslacht van in eerste aanleg berechte verdachten	29
	Herkomst van in eerste aanleg berechte verdachten	31
3	Reflectie	32
	Wat vertellen de jaarcijfers van 2024 ons?	33
4	Toelichting op de gebruikte cijfers	35

Introductie

De Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen (hierna: Nationaal Rapporteur) heeft de wettelijke taak om onderzoek te doen naar de aard en omvang van mensenhandel en seksueel geweld tegen kinderen in Nederland en de Nederlandse regering te adviseren over de bestrijding van deze vormen van criminaliteit. Voor het derde jaar op rij geeft de Nationaal Rapporteur in de Jaarcijfers Mensenhandel een cijfermatige update over de stand van zaken van mensenhandel in Nederland. In deze rapportage presenteren we cijfers van zowel (potentiële) plegers als slachtoffers in 2024. Om deze cijfers in perspectief te plaatsen, zijn ook cijfers van de vier jaren daarvoor in deze rapportage opgenomen.

De cijfers geven inzicht in de slachtoffers die in beeld zijn bij zowel maatschappelijke organisaties als de opsporingsinstanties. Ook geven ze inzicht in (potentiële) plegers die in beeld zijn bij de politie en het aantal vervolgingen en berechtingen. Voor de Jaarcijfers wordt gebruik gemaakt van de meld- en registratiecijfers van het Coördinatiecentrum tegen Mensenhandel (CoMensha), de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND), het Expertisecentrum Mensenhandel en Mensensmokkel (EMM), het Openbaar Ministerie (OM) en de Raad voor de rechtspraak. Mede door de publicatie van de Jaarcijfers monitort de Nationaal Rapporteur recente ontwikkelingen en knelpunten in de bestrijding van mensenhandel.

De registraties van de organisaties die (potentiële) plegers en slachtoffers in beeld brengen, werpen elk vanuit een specifieke invalshoek licht op aspecten van de aard en omvang van mensenhandel in Nederland. Feit blijft dat hiermee slechts een deel van de slachtoffers en plegers in het vizier komt. Het is daarom belangrijk te blijven zoeken naar (cijfermatige) mogelijkheden om meer inzicht te krijgen in de aard en omvang van mensenhandel.

1 | Slachtoffers

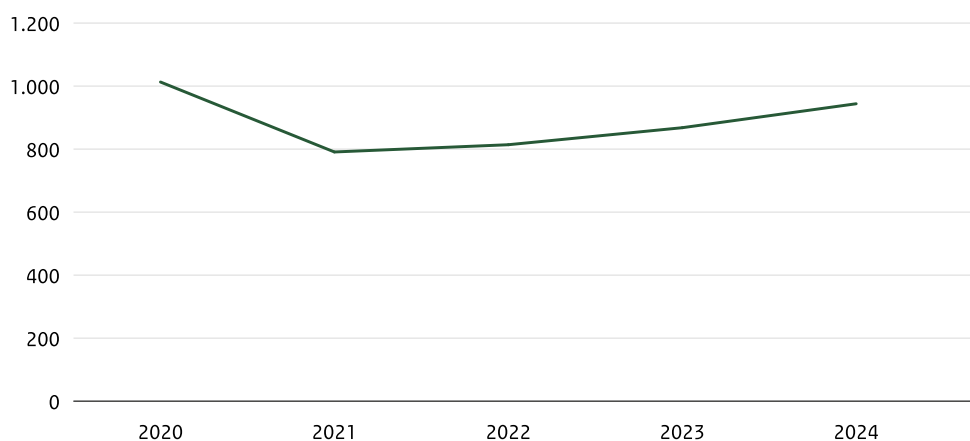
Lichte stijging meldingen van slachtoffers van mensenhandel

In 2024 zijn er 944 slachtoffers van mensenhandel gemeld bij het Coördinatiecentrum Mensenhandel (CoMensha). Dat zijn er 76 meer dan het jaar daarvoor. De stijging van het aantal geregistreerde slachtoffers is vanaf 2021 zichtbaar maar blijft nog onder het aantal van 2020. Het aantal slachtoffers in beeld bij de instanties is nog altijd laag. Naar schatting zijn er jaarlijks namelijk zo'n 5.000 mensen slachtoffer van mensenhandel.

Daarnaast waren er 591 anonieme meldingen in 2024 die vooral afkomstig waren van zorgcoördinatoren. In 2023 ging het om 605 van zulke meldingen. Van deze meldingen kan niet worden vastgesteld of het om unieke slachtoffers gaat.

Figuur 1
Aantal geregistreerde
slachtoffers van mensenhandel,
2020-2024

Bron: CoMensha

■ Geregistreerde slachtoffers	1.013	791	814	868	944
-------------------------------	-------	-----	-----	-----	-----

Vormen van mensenhandel

Stijging aantal meldingen van criminele uitbuiting

In 2024 is internationale seksuele uitbuiting de meest gemelde vorm van mensenhandel. Ten opzichte van 2023 stijgt het aantal gemelde slachtoffers van deze vorm van mensenhandel met 9%. Daartegenover staat dat het aantal gemelde slachtoffers van binnenlandse seksuele uitbuiting met 9% is gedaald. Hiermee zet de dalende trend, die zich na 2021 voordoet, door.

Het aantal gemelde slachtoffers van criminele uitbuiting is in 2024 met 33% gestegen ten opzichte van het jaar ervoor. Ook het aantal gemelde slachtoffers van arbeidsuitbuiting is gestegen (+19%).

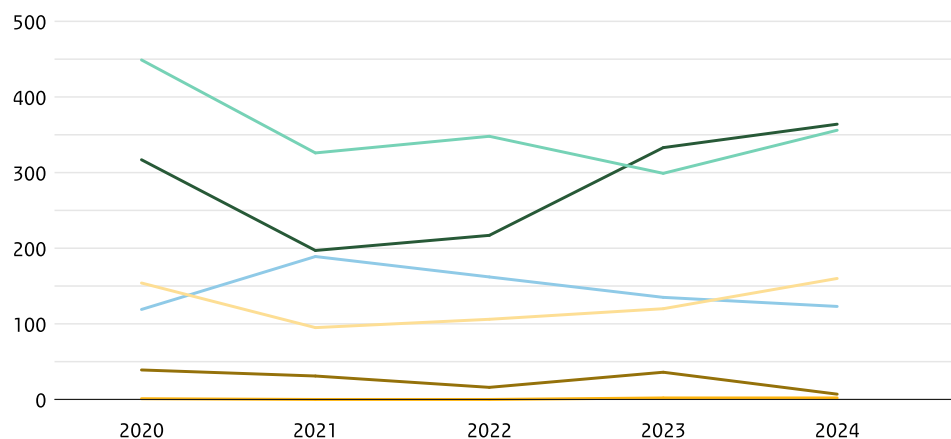
Personen kunnen slachtoffer worden van meerdere soorten van uitbuiting tegelijk. De overlap tussen criminele en seksuele uitbuiting komt het vaakst voor bij 47 slachtoffers in 2024. Dit is vaker dan in 2023 toen dit 37 keer voorkwam.

Figuur 2

Aantal geregistreerde slachtoffers van mensenhandel naar vorm van mensenhandel, 2020-2024

Noot: De aantallen tellen op tot meer dan het totaal aantal slachtoffers (zie Figuur 1), omdat slachtoffers meerdere vormen van mensenhandel meegemaakt kunnen hebben.

Bron: CoMensha, bewerking Nationaal Rapporteur

Vorm van mensenhandel	2020	2021	2022	2023	2024
Binnenlandse seksuele uitbuiting	119	189	162	135	123
Internationale seksuele uitbuiting	317	197	217	333	364
Arbeidsuitbuiting	449	326	348	299	356
Criminele uitbuiting	154	95	106	120	160
Gedwongen orgaanverwijdering	<5	0	0	<5	<5
Onbekend/nog niet gewerkt	39	31	16	36	7

Meldingen seksuele uitbuiting: stijging hotelsector, daling thuisprostitutie en escort

De meeste meldingen van slachtoffers van seksuele uitbuiting betreffen – net als de afgelopen jaren – thuisprostitutie (46%), gevolgd door escortprostitutie (15%). In beide sectoren is het aantal meldingen in 2024 gedaald ten opzichte van het jaar ervoor (respectievelijk -9% en -25%). In de hotelsector (hotels en vakantiehuisjes) is het aantal meldingen daarentegen aanzienlijk gestegen (+70%).

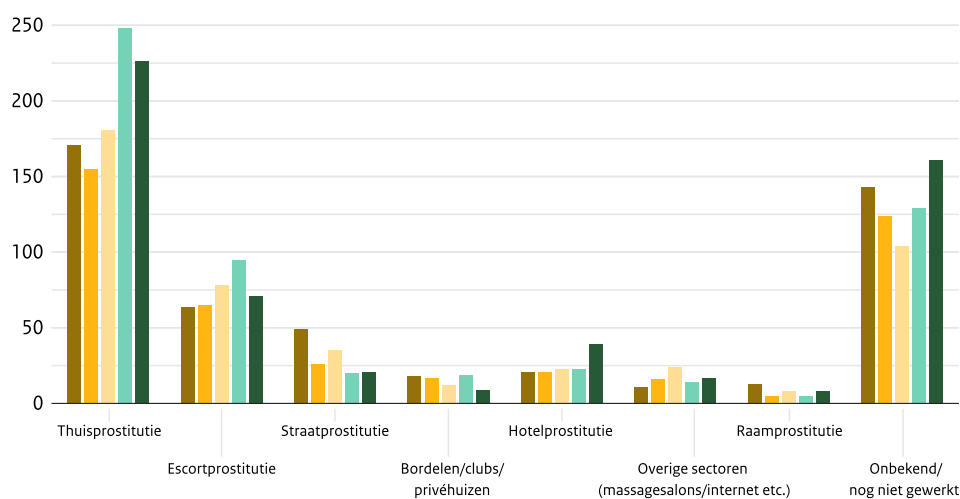
Het aantal meldingen van seksuele uitbuiting in andere sectoren blijft relatief laag.

Figuur 3

Aantal geregistreerde slachtoffers van seksuele uitbuiting naar sector, 2020-2024

Noot: De aantallen tellen op tot meer dan het totaal aantal slachtoffers van seksuele uitbuiting (zie Figuur 2), omdat slachtoffers in meerdere sectoren uitgebuit kunnen zijn.

Bron: CoMensha, bewerking Nationaal Rapporteur

Sector	2020	2021	2022	2023	2024
Thuisprostitutie	171	155	181	248	226
Escortprostitutie	64	65	78	95	71
Straatprostitutie	49	26	35	20	21
Bordelen/clubs/privéhuizen	18	17	12	19	9
Hotelprostitutie	21	21	23	23	39
Overige sectoren (massagesalons/internet etc.)	11	16	24	14	17
Raamprostitutie	13	5	8	5	8
Onbekend/nog niet gewerkt	143	124	104	129	161

Verschillende sectoren van seksuele uitbuiting bij Latijns-Amerikaanse slachtoffers

Met uitzondering van Latijns-Amerikaanse slachtoffers, worden slachtoffers van seksuele uitbuiting vooral in de thuisprostitutie uitgebuit. Bij Afrikaanse slachtoffers is in 2024 het aantal meldingen in deze sector bijzonder hoog (113).

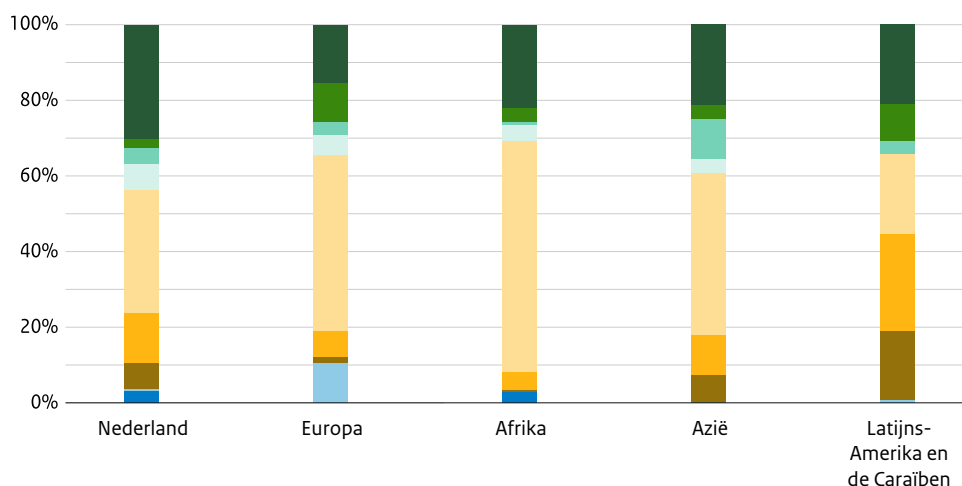
De Latijns-Amerikaanse slachtoffers van seksuele uitbuiting worden iets vaker in de escortprostitutie dan in de thuisprostitutie uitgebuit. Bovendien lijkt de hiervoor genoemde sterke groei in het aantal meldingen van seksuele uitbuiting in de hotelsector voornamelijk betrekking te hebben op deze groep slachtoffers.

Figuur 4

Aantal geregistreerde slachtoffers van seksuele uitbuiting naar sector en herkomst, 2024

Noot: De aantallen tellen op tot meer dan het totaal aantal slachtoffers van seksuele uitbuiting (zie Figuur 2), omdat slachtoffers in meerdere sectoren uitgebuit kunnen zijn.

Bron: CoMensha, bewerking Nationaal Rapporteur

Sector	Nederland	Europa	Afrika	Azië	Latijns-Amerika en de Caraïben
Bordelen/clubs/privéhuizen	<5	0	5	0	0
Raamprostitutie	<5	6	0	0	<5
Hotelprostitutie	9	<5	<5	<5	26
Escortprostitutie	18	<5	9	<5	37
Thuisprostitutie	44	27	113	12	30
Straatprostitutie	9	<5	8	<5	0
Overige sectoren	6	<5	<5	<5	5
Nog niet gewerkt (uitsluitend)	<5	6	7	<5	14
Onbekend (uitsluitend)	41	9	41	6	30

Stijgingen van meldingen arbeidsuitbuiting in de verschillende sectoren, vooral in de sector huishouden

In de meeste sectoren is het aantal meldingen van arbeidsuitbuiting in 2024 toegenomen ten opzichte van het jaar ervoor. Zo is het aantal meldingen van arbeidsuitbuiting in de industriesector (denk aan de pluimvee-, vleesverwerkende- en metaalindustrie) verdubbeld ten opzichte van 2023. Voor wat betreft de meldingen van arbeidsuitbuiting in de sector 'huishouden' (denk aan au pair en particuliere schoonmaakwerkzaamheden) gaat het zelfs om bijna een verviervoudiging.

De slachtoffers van arbeidsuitbuiting in de industriesector lijken vooral afkomstig te zijn uit Hongarije (21) en Roemenië (13). Bij de meldingen van arbeidsuitbuiting in de sector 'huishouden' is er een gevarieerder beeld te zien in de nationaliteiten van slachtoffers. In die sector is het aantal meldingen van slachtoffers met de Braziliaanse nationaliteit het grootst (10). Daarna zijn Indonesische en Oegandese slachtoffers het talrijkst (7).

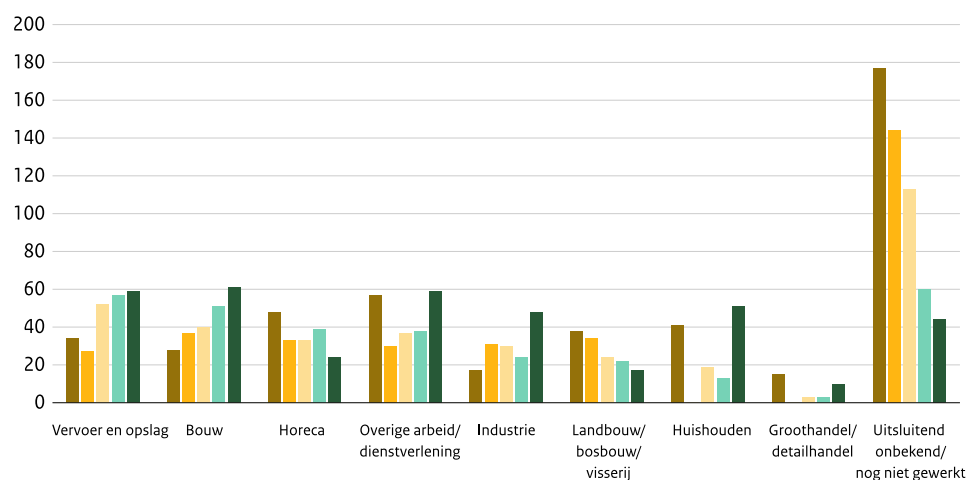
Voorheen werd bij een groot aantal meldingen van arbeidsuitbuiting geen specifieke sector vermeld. De laatste jaren is echter steeds beter bekend in welke sector arbeidsuitbuiting plaatsvindt, zoals te zien is in de daling van de aantallen in de meest rechterkolom.

Figuur 5

Aantal geregistreerde slachtoffers van arbeidsuitbuiting naar sector, 2020-2024

Noot: De aantallen tellen op tot meer dan het totaal aantal slachtoffers van arbeidsuitbuiting (zie Figuur 2), omdat slachtoffers in meerdere bedrijfstakken uitgebuit kunnen zijn.

Bron: CoMensha

	2020	2021	2022	2023	2024
Vervoer en opslag	34	27	52	57	59
Bouw	28	37	40	51	61
Horeca	48	33	33	39	24
Overige arbeid/dienstverlening	57	30	37	38	59
Industrie	17	31	30	24	48
Landbouw/bosbouw/visserij	38	34	24	22	17
Huishouden	41	0	19	13	51
Groothandel/detailhandel	15	0	<5	<5	10
Uitsluitend onbekend/nog niet gewerkt	177	144	113	60	44

Leeftijd en geslacht

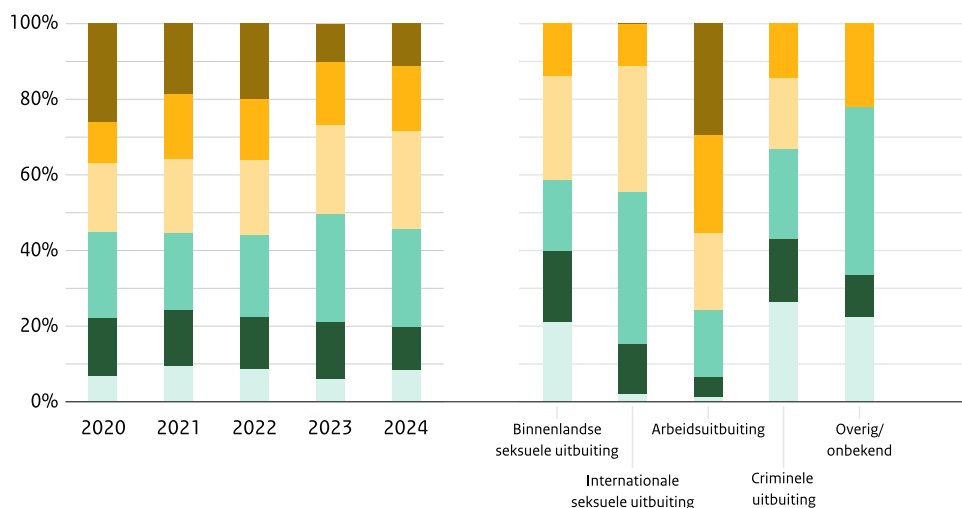
Minder adolescenten slachtoffer van mensenhandel

In 2024 is het aantal gemelde adolescenten slachtoffers en slachtoffers uit de leeftijdscategorie 23-29 jaar gedaald ten opzichte van het jaar ervoor. Bij adolescenten is de afname het sterkst (-18%). Bij de overige leeftijdscategorieën is er juist sprake van een stijging. Opvallend is de toename van het aantal gemelde minderjarige slachtoffers van criminele uitbuiting. Waar het in 2023 nog om 13 slachtoffers ging, is het aantal meldingen in 2024 naar 42 opgelopen. Hieronder wordt dit in meer detail besproken.

Figuur 6

Aantal geregistreerde slachtoffers van mensenhandel naar leeftijdscategorie, per jaar (2020-2024) en per vorm van mensenhandel (2024)

Bron: CoMensha, bewerking Nationaal Rapporteur

Leeftijdscategorie	2020	2021	2022	2023	2024	Binnenlandse seksuele uitbuiting	Arbeidsuitbuiting	Overig/onbekend	Internationale seksuele uitbuiting	Criminele uitbuiting
Minderjarig	68	75	70	52	79	26	7	<5	42	<5
18-22 (adolescent)	156	116	111	131	107	23	49	19	27	<5
23-29	231	161	177	247	246	23	146	63	38	<5
30-39	183	155	163	205	243	34	121	73	30	0
40+	111	137	131	144	163	17	40	92	23	<5
Onbekend	264	147	162	89	106	0	<5	105	0	0

Meer meldingen van minderjarige slachtoffers, vooral van criminele uitbuiting

In 2024 zijn er 79 minderjarige slachtoffers van mensenhandel gemeld. Ten opzichte van 2023 is dit aantal met 52% gestegen.

Iets meer dan de helft van het aantal meldingen van minderjarige slachtoffers heeft betrekking op criminele uitbuiting en bijna een derde op binnenlandse seksuele uitbuiting. Ten opzichte van 2023 is zoals gezegd het aantal gemelde minderjarige slachtoffers van criminele uitbuiting sterk gestegen, van 13 in 2023 naar 42 in 2024. Van die 42 slachtoffers hebben er 34 de Nederlandse nationaliteit. De overige slachtoffers hebben een andere Europese (5) of een Afrikaanse of onbekende nationaliteit (<5). Er zijn 13 meiden en 29 jongens onder de slachtoffers. De slachtoffers zijn voornamelijk gemeld door de politie (25) en/of door zorgcoördinatoren (16).

Ook het aantal minderjarige slachtoffers van binnenlandse seksuele uitbuiting is gestegen, van 18 in 2023 naar 26 in 2024.

Figuur 7

Geregistreeerde minderjarige slachtoffers van mensenhandel naar vorm van mensenhandel, 2024

	Aantal	Percentage
Criminele uitbuiting	42	52%
Binnenlandse seksuele uitbuiting	26	32%
Internationale seksuele uitbuiting	7	9%
Arbeidsuitbuiting	<5	5%
Overig/onbekend	<5	2%

Noot: De aantallen tellen op tot meer dan het aantal minderjarige slachtoffers (zie Figuur 6), omdat slachtoffers meerdere vormen van mensenhandel meegemaakt kunnen hebben.

Bron: CoMensha, bewerking Nationaal Rapporteur

Toename aantal geregistreeerde minderjarige slachtoffers van criminele uitbuiting

Onder professionals en in het maatschappelijk debat neemt de aandacht voor criminele uitbuiting van jongeren al een tijd toe. Het gaat bijvoorbeeld over jongeren die hun pinpas ter beschikking moeten stellen voor criminele doeleinden, jongeren die worden gedwongen om explosieven neer te leggen, of uithalers van drugs in de Rotterdamse havens. Ook de Nationaal Rapporteur vermoedt al langer dat het probleem groter is dan de officiële cijfers laten zien, mede gelet op het aantal jongeren en hun omgeving dat online hulp zoekt vanwege (mogelijke) criminele uitbuiting. Daarom adviseerde de Nationaal Rapporteur in de [Monitor mensenhandel 2019-2023](#) al om werk te maken van meer online mogelijkheden voor signalering van minderjarige slachtoffers.

Met een stijging van 13 geregistreeerde minderjarige slachtoffers van criminele uitbuiting in 2023 naar 42 in 2024 is de toegenomen aandacht voor het eerst terug te zien in de cijfers van CoMensha. De meeste meldingen zijn afkomstig van de politie. Daarbij valt op dat de politie vooral Nederlandse slachtoffers in beeld heeft. De Nationaal Rapporteur ontvangt in toenemende mate signalen van hulpverleners en instanties in de migratieketen over de criminele uitbuiting van alleenstaande minderjarige vreemdelingen die in de opvang verblijven. Deze zorgen vertalen zich dit jaar nog niet naar daadwerkelijke registraties.

De toename van het aantal gemelde slachtoffers moet vooral worden gezien als bewijs van een eerste stap in de goede richting. Het werkelijke aantal jongeren dat gedwongen wordt om criminele feiten te plegen, ligt vermoedelijk een stuk hoger.

Het identificeren van slachtoffers kent flinke obstakels. Zo is het in de praktijk lastig om onderscheid te maken tussen jongeren die op eigen initiatief criminele feiten plegen en jongeren die hiertoe worden aangezet en (eventueel gaandeweg) worden misleid of zelfs gedwongen. Daarnaast is het zoeken van hulp en bescherming bij politie of hulporganisaties niet zonder gevaar voor slachtoffers, vanwege het risico op represailles van de uitbuiters. Een bredere discussie over de grens en overlap tussen slachtofferschap en daderschap bij criminele uitbuiting alsook de specifieke uitdagingen bij de aanpak van criminele uitbuiting is noodzakelijk.

Flinke stijging aantal vrouwelijke slachtoffers van arbeidsuitbuiting

Vergelijkbaar met voorgaande jaren, zijn er ook in 2024 meer vrouwelijke dan mannelijke slachtoffers van mensenhandel geregistreerd. Het gaat in totaal om 556 vrouwelijke slachtoffers en 385 mannelijke slachtoffers. Deze aantallen zijn ten opzichte van het jaar ervoor met respectievelijk 12% en 6% gestegen. Van 3 slachtoffers is het geslacht onbekend.

Vrouwen zijn vooral slachtoffer van seksuele uitbuiting. Mannen zijn vaker slachtoffer van arbeidsuitbuiting. Niettemin is het aantal vrouwelijke slachtoffers van arbeidsuitbuiting aanzienlijk gestegen sinds 2023 (+54%). Zij worden vooral in de sectoren ‘huishouden’ (46) en ‘overige arbeid/dienstverlening’ (33) uitgebuit (bijvoorbeeld in de zorg).

Waar voorheen bij criminele uitbuiting het aandeel mannelijke en vrouwelijke slachtoffers ongeveer gelijk was, is dat in 2024 respectievelijk 57% en 43%. Slachtoffers van criminele uitbuiting worden vaak aangezet tot het plegen van drugsdelicten (34%) of het plegen van diefstal of vermogensdelicten (20%). Dit betreft ongeveer even zo vaak mannelijke als vrouwelijke slachtoffers. Bij criminele uitbuiting met betrekking tot het opbouwen van schulden of het plegen van fraude zijn vrouwen vaker slachtoffer dan mannen (respectievelijk 10% en 3%).

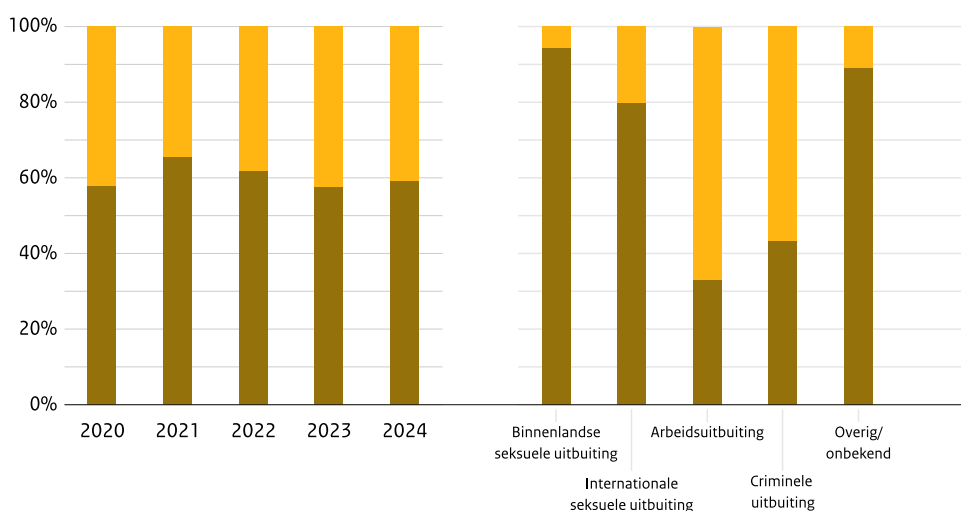
Figuur 8

Aantal geregistreerde slachtoffers van mensenhandel naar geslacht, per jaar (2020-2024) en per vorm van mensenhandel (2024)

Noot 1: exclusief geslacht onbekend.

Noot 2: De aantallen slachtoffers per vorm van mensenhandel in 2024 tellen op tot meer dan het totaal aantal slachtoffers in dat jaar (zie Figuur 1), omdat slachtoffers meerdere vormen van mensenhandel meegemaakt kunnen hebben.

Bron: CoMensha, bewerking Nationaal Rapporteur

Man	420	268	309	364	385	7	73	239	91	<5
Vrouw	576	510	500	493	556	116	288	117	69	8

Herkomst

Meer meldingen van Latijns-Amerikaanse slachtoffers van seksuele uitbuiting

In 2024 heeft 23% van de gemelde slachtoffers van mensenhandel de Nederlandse nationaliteit. Dit betekent dat het overgrote deel van de slachtoffers van elders komt. Zij komen onder meer uit een ander Europees land (28%), uit Afrika (25%) en steeds vaker ook uit Latijns-Amerika (16%).

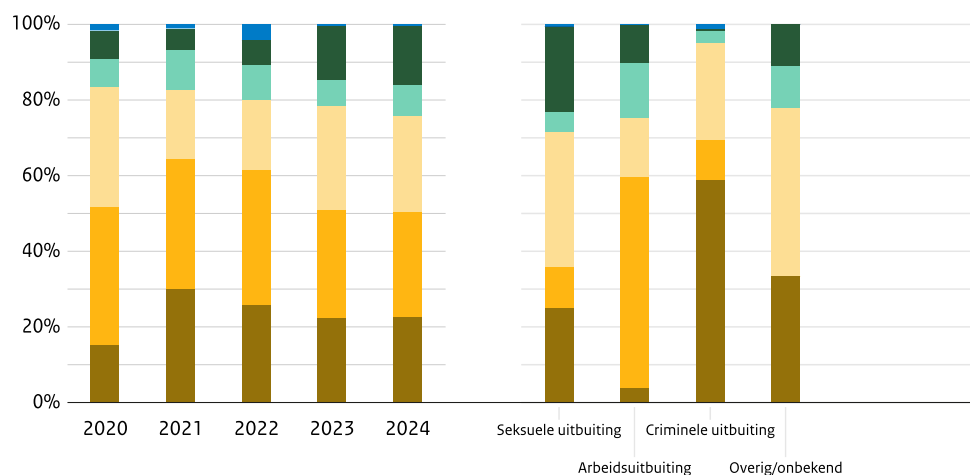
Ten opzichte van 2023 is alleen het aantal slachtoffers met een Afrikaanse nationaliteit gelijk gebleven. Bij alle andere nationaliteiten is het aantal slachtoffers toegenomen. Deze toename was veruit het sterkst voor slachtoffers met een Aziatische nationaliteit (+30%). Zij zijn voornamelijk slachtoffer van arbeidsuitbuiting, en in mindere mate van seksuele uitbuiting.

Bij de Latijns-Amerikaanse slachtoffers is een sterke stijging te zien van het aantal meldingen van seksuele uitbuiting (+63%). Verder is het aantal Afrikaanse slachtoffers van criminele uitbuiting in 2024 bijna verdubbeld.

Zoals vermeld kunnen personen slachtoffer worden van meerdere vormen van mensenhandel. Zo is in 2024 bij 10 Afrikaanse slachtoffers sprake van een combinatie van seksuele uitbuiting en arbeidsuitbuiting. Verder is bij 18 Nederlandse en 20 Afrikaanse slachtoffers sprake van een combinatie van seksuele uitbuiting en criminele uitbuiting (incl. bedelen).

Figuur 9
Aantal geregistreerde slachtoffers van mensenhandel naar herkomst, per jaar (2020-2024) en per vorm van mensenhandel (2024)

Bron: CoMensha, bewerking Nationaal Rapporteur

	2020	2021	2022	2023	2024	Seksuele uitbuiting	Arbeidsuitbuiting	Criminele uitbuiting	Overig/onbekend
Nederland	155	237	209	194	213	123	14	94	<5
Europa	368	272	291	246	263	53	198	17	0
Afrika	322	145	151	239	239	174	56	41	<5
Azië	74	83	75	60	78	26	51	5	<5
Latijns-Amerika	76	44	53	124	147	111	36	<5	<5
Overig	<5	<5	0	<5	0	0	0	0	0
Onbekend	15	9	35	<5	<5	<5	<5	<5	0

Tien meest voorkomende nationaliteiten naar sector van uitbuiting

In Tabel 1 zijn de tien meest voorkomende nationaliteiten van slachtoffers van mensenhandel in 2024 weergegeven. De tabel maakt duidelijk dat het aantal meldingen van Nederlandse slachtoffers het grootst is. Daarna zijn Roemeense slachtoffers het talrijkst. Ten opzichte van de tien meest voorkomende nationaliteiten in 2023 zijn er in 2024 twee nieuwe nationaliteiten bijgekomen, namelijk de Hongaarse en Oekraïense.

De drie meest voorkomende nationaliteiten bij slachtoffers van internationale seksuele uitbuiting zijn de Oegandese (59), de Colombiaanse (53) en de Venezolaanse nationaliteit (42).

Bij slachtoffers van arbeidsuitbuiting zijn de drie meest voorkomende nationaliteiten de Roemeense (69), de Hongaarse (31) en de Bulgaarse nationaliteit (27). Bij slachtoffers van criminele uitbuiting zijn dat de Nederlandse (94), de Nigeriaanse (18) en de Guinese nationaliteit (6).

Tabel 1

Tien meest voorkomende nationaliteiten van geregistreerde slachtoffers van mensenhandel, 2024

Nationaliteit	Totaal slachtoffers
1 Nederland	213
2 Roemenië	84
3 Oeganda	71
4 Colombia	62
5 Nigeria	54
6 Venezuela	44
7 Bulgarije	35
8 Hongarije	33
9 Oekraïne	28
10 Sierra Leone	26

Bron: CoMensha

Verblijfsrechtelijke bescherming

Stijging van het aantal keer dat de IND uitstel van vertrek verleent aan niet-Dublinclaimanten

De Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) verleent mogelijke slachtoffers die in Nederland zijn, maar niet over geldige verblijfsdocumenten beschikken, uitstel van de plicht om Nederland te verlaten zo lang zij in de bedenktijd zitten. Opsporingsdiensten moeten de bedenktijd aanbieden bij de geringste aanwijzing dat een persoon slachtoffer is van mensenhandel. Het doel van de bedenktijd is om slachtoffers de kans te geven om tot rust te komen en te overdenken of zij aangifte willen doen van mensenhandel.

Het uitstel van vertrek wordt voor maximaal 90 dagen verleend, behalve als het gaat om personen op wie de Dublinverordening van toepassing is. In dat geval wordt de vertrekplicht maximaal 30 dagen uitgesteld. De Dublinverordening is van toepassing op asielzoekers die een asielverzoek hebben ingediend in een ander land binnen het Dublingebied, of via een ander land illegaal zijn binnengereisd. In beginsel wordt de asielzoeker overgeleverd aan dit land dat verantwoordelijk is voor de behandeling van de asielaanvraag. Als de asielzoeker mogelijk slachtoffer is van mensenhandel wordt deze overlevering maximaal 30 dagen uitgesteld.

In 2024 is het aantal keren dat uitstel van vertrek is verleend licht gestegen. Het betrof vooral personen uit Oeganda, Nigeria en Colombia.

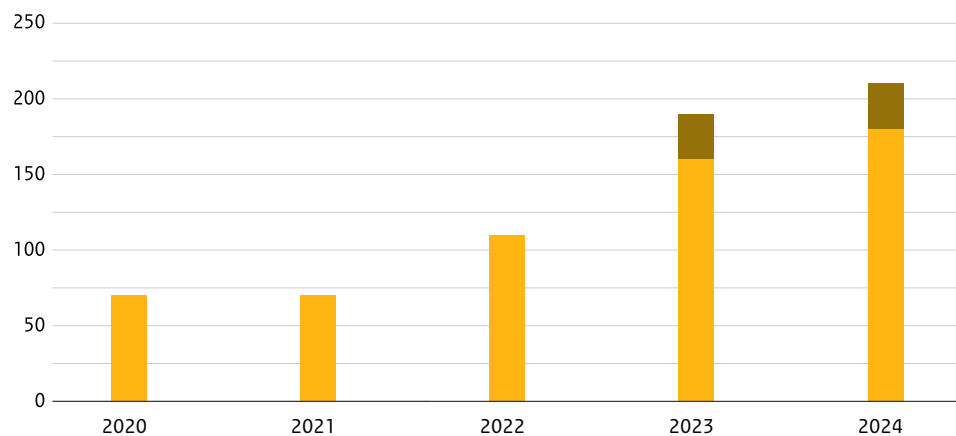
Figuur 10

Aantal keer dat de IND uitstel van vertrek heeft verleend op grond van de geringste aanwijzing van mensenhandel, 2020-2024

Noot 1: De ingekorte bedenktijd van maximaal 30 dagen voor slachtoffers op wie de Dublinverordening van toepassing is bestaat sinds mei 2023.

Noot 2: de cijfers zijn afgerond op vijftallen.

Bron: IND

■ Uitstel van vertrek minder dan 30 dagen	0	0	<10	30	30
■ Uitstel van vertrek meer dan 30 dagen	70	70	110	160	180

Lichte stijging van het aantal verleende Verblijfsvergunningen Mensenhandel, schrijnend pad wordt bijna niet gebruikt

Als slachtoffers zonder geldige verblijfsdocumenten in Nederland tijdens de bedenktijd besluiten mee te werken aan het strafrechtelijk onderzoek, komen zij na de bedenktijd in aanmerking voor een Verblijfsvergunning Mensenhandel (B8). Voor Dublinclaimanten geldt de extra voorwaarde dat zij alleen in aanmerking komen voor de B8 als het OM de aanwezigheid van het slachtoffer nodig acht voor de strafrechtelijke vervolging. Na stijgingen van het aantal aanvragen in 2022 en 2023 zien we dat de Verblijfsvergunning Mensenhandel in 2024 even vaak is aangevraagd als in 2023, namelijk 220 keer. Het aantal verleende vergunningen is wel licht gestegen van 150 naar 170. De Verblijfsvergunning Mensenhandel wordt verleend voor maximaal een jaar en kan telkens met een jaar worden verlengd zolang het strafrechtelijk onderzoek loopt.

Als het strafrechtelijk onderzoek stopt, bijvoorbeeld vanwege een sepot, beëindigt de IND ook het verblijfsrecht. Na drie jaar rechtmatig verblijf op basis van de Verblijfsvergunning Mensenhandel, kunnen slachtoffers een verblijfsvergunning voor voortgezet verblijf aanvragen, de zogenoemde B9-vergunning. Dit kan ook als het OM besluit om vervolging voor mensenhandel in te stellen tegen een verdachte, of bij bijzondere omstandigheden zoals het risico op represailles bij terugkeer. In 2024 werd de B9-vergunning 40 keer aangevraagd, ten opzicht van 50 in 2023. Het aantal aanvragen dat werd ingewilligd is gelijk gebleven, zowel in 2023 als 2024 is deze vergunning 20 keer verleend. Dus ook hier zien we een lichte stijging van het aandeel aanvragen dat is ingewilligd.

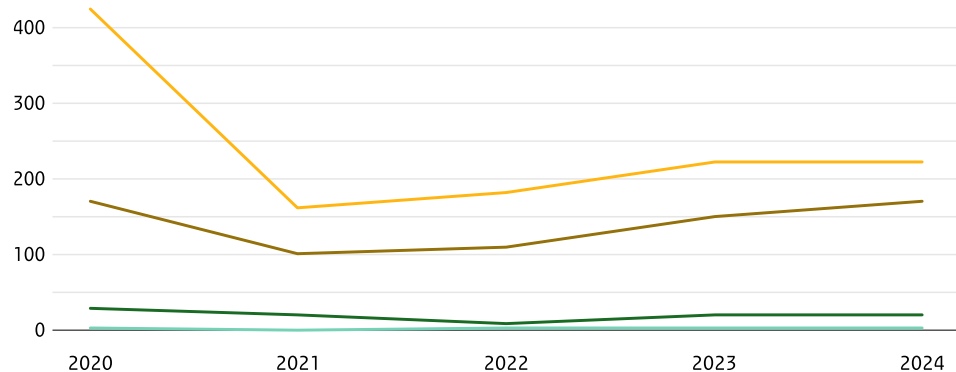
Slachtoffers die niet mee kunnen of goede redenen hebben om niet mee te willen werken aan het strafproces, kunnen in uitzonderlijke gevallen ook in aanmerking komen voor een verblijfsrecht. Dit wordt het schrijnend pad genoemd. Hiervan werd net als in voorgaande jaren, ook in 2024 nagenoeg geen gebruik gemaakt. Er werden in 2024 (afgerond) 10 aanvragen gedaan en in ieder geval minder dan 10 vergunningen verleend.

Figuur 11

Aantal aangevraagde en verleende B8-vergunningen, verleende B9-vergunningen en vergunningen op grond van schrijnend pad, 2020-2024

Noot: de cijfers zijn afgerond op vijftallen.

Bron: IND

■ B8 (aanvragen)	420	160	180	220	220
■ B8 (verleend)	170	100	110	150	170
■ B9 (verleend)	30	20	10	20	20
■ Schrijnend pad (verleend)	<10	0	<10	<10	<10

Melders

Stijging in het aantal meldingen door de Arbeidsinspectie en de Koninklijke Marechaussee

Na een tijdelijke stijging van het aantal meldingen van mensenhandel bij CoMensha van de politie, is dit aantal in 2024 weer wat gedaald (-8%). De politie meldt vooral seksuele en criminele uitbuiting.

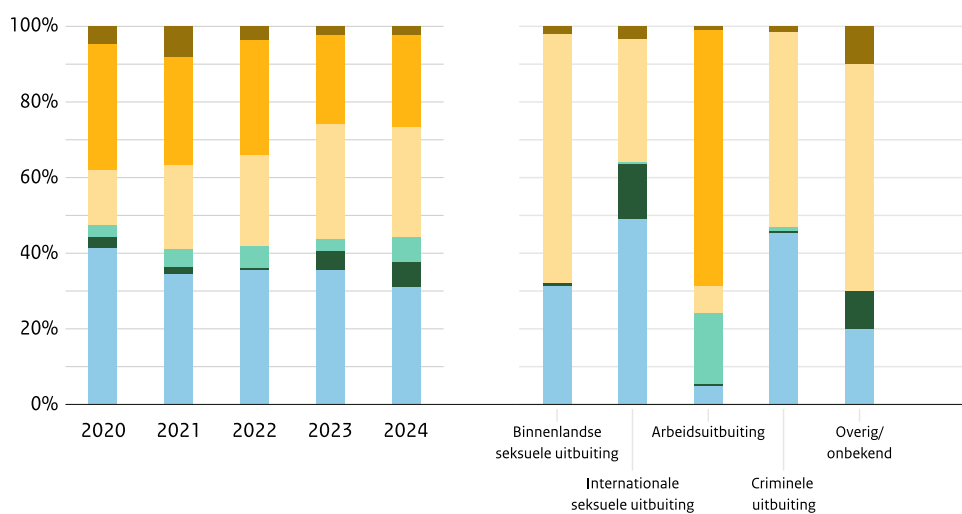
Fairwork meldt alleen gevallen van arbeidsuitbuiting. Zij melden ook veruit de meeste gevallen van arbeidsuitbuiting, gevolgd door de Arbeidsinspectie (NLA), de zorgcoördinatoren en de politie. Het aantal meldingen dat door Fairwork is gedaan, is in 2024 weer wat gestegen (+10%).

Verder valt de stijging op in het aantal meldingen afkomstig van de NLA en de Koninklijke Marechaussee (KMar). Bij de NLA is in 2024 het aantal meldingen meer dan verdubbeld ten opzichte van het jaar ervoor. Bij de KMar gaat het om een stijging van 34%.

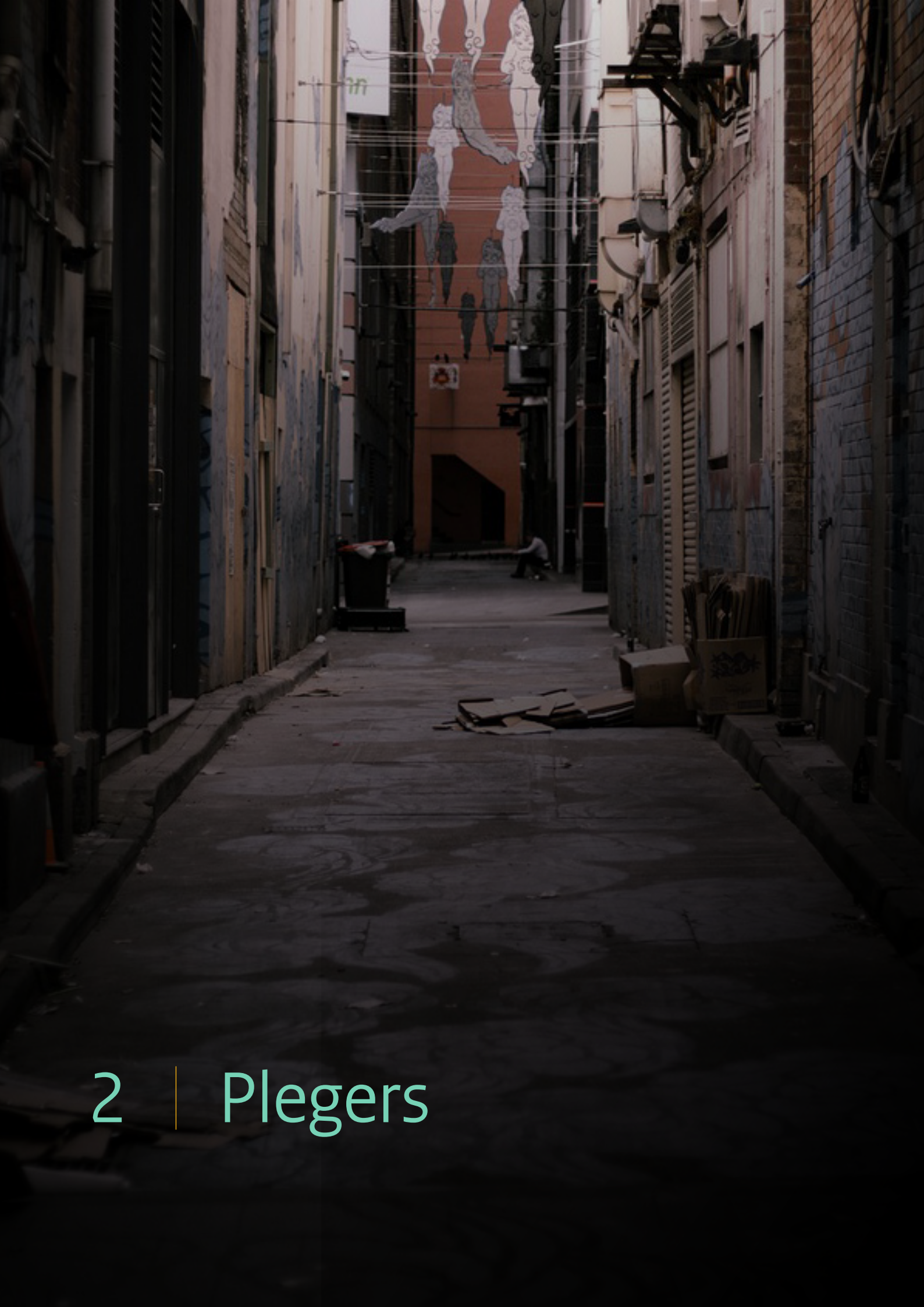
Figuur 12

Aantal geregistreerde slachtoffers van mensenhandel naar melder, per jaar (2020-2024) en per vorm van mensenhandel (2024)

Bron: CoMensha, bewerking Nationaal Rapporteur

Melder	2020	2021	2022	2023	2024	Binnenlandse seksuele uitbuiting	Internationale seksuele uitbuiting	Arbeidsuitbuiting	Criminele uitbuiting	Overig/onbekend
Politie	468	307	317	354	327	42	208	18	81	<5
KMar	31	16	6	50	67	<5	61	<5	<5	<5
NLA	38	40	50	33	71	0	<5	71	<5	0
Zorgcoördinatoren	164	198	216	303	304	88	137	27	92	6
Fairwork	378	255	274	233	256	0	0	256	0	0
Overige melders	53	72	32	25	25	<5	15	<5	<5	<5

2 | Plegers

Opsporing

Minder opsporingsonderzoeken naar seksuele uitbuiting en arbeidsuitbuiting

In 2024 werden er 142 opsporingsonderzoeken naar mensenhandel gestart door de politie, de KMar en de NLA. Dit is een stuk lager dan het vijfjarig gemiddelde van 170 opsporingsonderzoeken per jaar.

Het aantal gestarte opsporingsonderzoeken naar seksuele uitbuiting daalde in 2024 ten opzichte van 2023 (-29%), ondanks de jarenlange toename van het aantal meldingen van slachtoffers van (internationale) seksuele uitbuiting. De daling is met name zichtbaar bij binnenlandse seksuele uitbuiting.

Het aantal gestarte opsporingsonderzoeken naar arbeidsuitbuiting is bijna gehalveerd, het aantal opsporingsonderzoeken daalt van 11 in 2023 naar 6 in 2024.¹

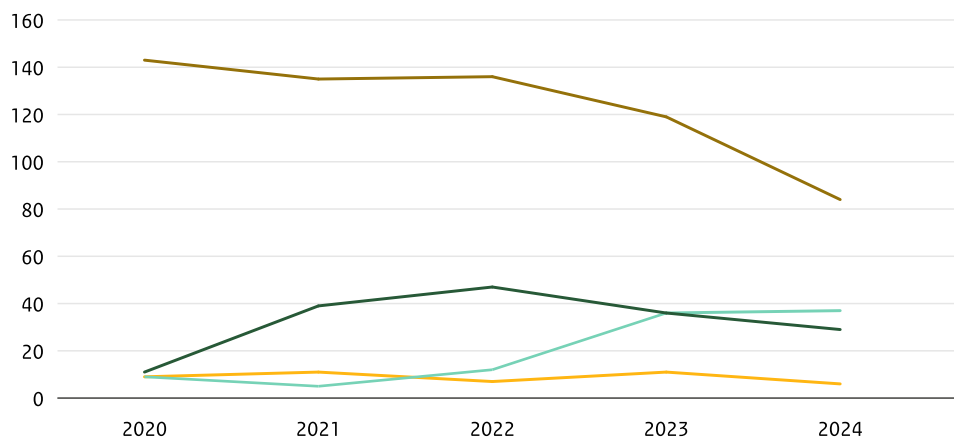
Het aantal gestarte opsporingsonderzoeken naar criminele uitbuiting is in 2024 ongeveer gelijk aan dat van 2023.

Figuur 13

Aantal gestarte opsporingsonderzoeken naar vorm van mensenhandel, 2020-2024

Noot 1: De aantallen tellen op tot meer dan het in de tekst genoemde totaal aantal opsporingsonderzoeken, omdat een opsporingsonderzoek meerdere vormen van mensenhandel kan betreffen.

Bron: EMM, bewerking Nationaal Rapporteur

Vorm van mensenhandel	2020	2021	2022	2023	2024
Seksuele uitbuiting	143	135	136	119	84
Arbeidsuitbuiting	9	11	7	11	6
Criminele uitbuiting	9	5	12	36	37
Overig/onbekend	11	39	47	36	29

¹ Na aanlevering en eerdere verificatie van de cijfers heeft de NLA aangegeven dat de huidige manier van het vaststellen van de cijfers volgens hen geen goed beeld geeft van het aantal gestarte opsporingsonderzoeken door de NLA. We zijn in gesprek met alle betrokken partijen over de vraag of de cijfers in de toekomst op een andere manier vastgesteld moeten worden.

Minder verdachten bij opsporingsonderzoeken in beeld

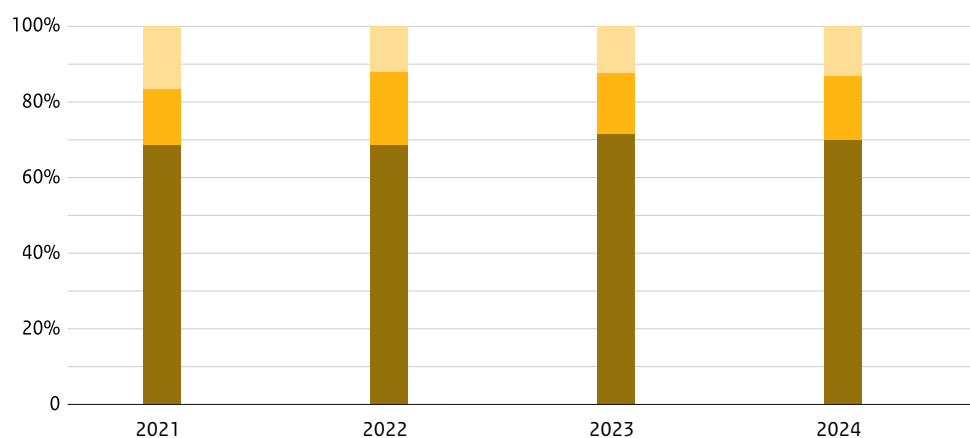
In 2024 zijn er in de opsporingsonderzoeken 210 verdachten van mensenhandel in beeld gekomen. Dat is 137 minder dan in 2023 toen er 347 verdachten in beeld waren. Ook de jaren daarvoor waren er meer verdachten in beeld. Belangrijk hierbij te vermelden is dat het aantal gestarte opsporingsonderzoeken in 2024 ook flink is afgenomen.

In 2024 gaat het bij de verdachten om 147 mannen, 35 vrouwen, en 28 personen van wie het geslacht onbekend is. Vrijwel alle verdachten van wie de leeftijd bekend is, zijn bij aanvang van het opsporingsonderzoek ouder dan 18 jaar (96%).

Veruit de meeste verdachten hebben de Nederlandse nationaliteit (126). Daarnaast zijn er 16 Roemeense verdachten en 5 Bulgaarse verdachten. Van 27 verdachten is de nationaliteit onbekend. De overige verdachten kennen een grote diversiteit aan nationaliteiten van zowel binnen als buiten de Europese Economische Ruimte (EER).

Figuur 14
Aantal verdachten van mensenhandel in opsporingsonderzoeken naar geslacht, 2021-2024

Bron: EMM

Geslacht	2021	2022	2023	2024
Mannen	224	210	248	147
Vrouwen	49	59	56	35
Onbekend	54	37	43	28
Totaal	327	306	347	210

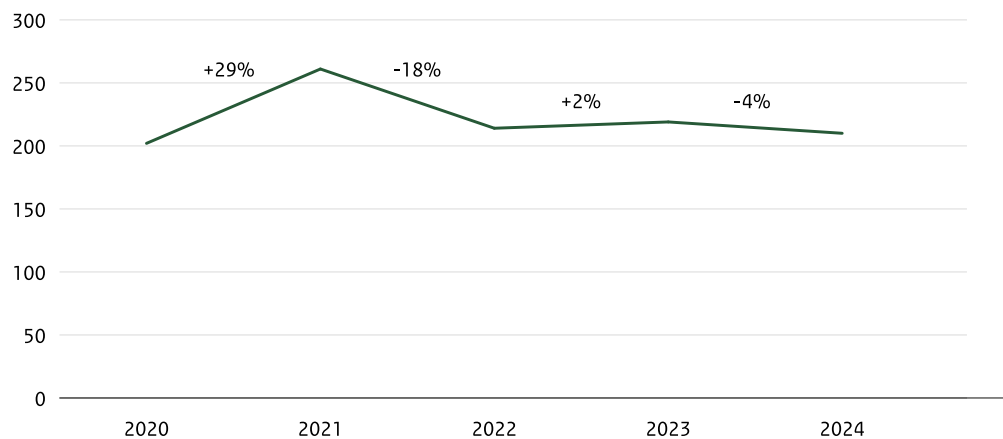
Vervolging

Aantal ingeschreven zaken met 4% gedaald

In 2024 zijn er 210 mensenhandelzaken bij het Openbaar Ministerie (OM) ingeschreven. Dit is 4% minder dan in 2023 toen er 219 zaken ingeschreven werden. Hiervan zijn er 196 ingeschreven door de politie. Het streefcijfer voor de politie van 220 zaken per jaar, zoals opgenomen in de Veiligheidsagenda 2023-2026, is daarmee niet behaald. De overige zaken zijn ingeschreven door de KMar en de NLA.

Figuur 15
Aantal bij het OM ingeschreven
mensenhandelzaken, 2020-2024

Bron: OM

Aantal bij het OM ingeschreven mensenhandelzaken, 2020-2024	2020	2021	2022	2023	2024
	202	261	214	219	210

Meer criminele, minder seksuele uitbuitingszaken ingeschreven

Gemiddeld betreft 81% van de mensenhandelzaken die in 2020-2024 bij het OM zijn ingeschreven in ieder geval seksuele uitbuiting, 9% arbeidsuitbuiting en 9% criminele/overige uitbuiting.

Het aantal ingeschreven zaken van seksuele uitbuiting daalt van 175 in 2023 naar 151 in 2024. Dat is het laagste aantal in de periode 2020-2024.

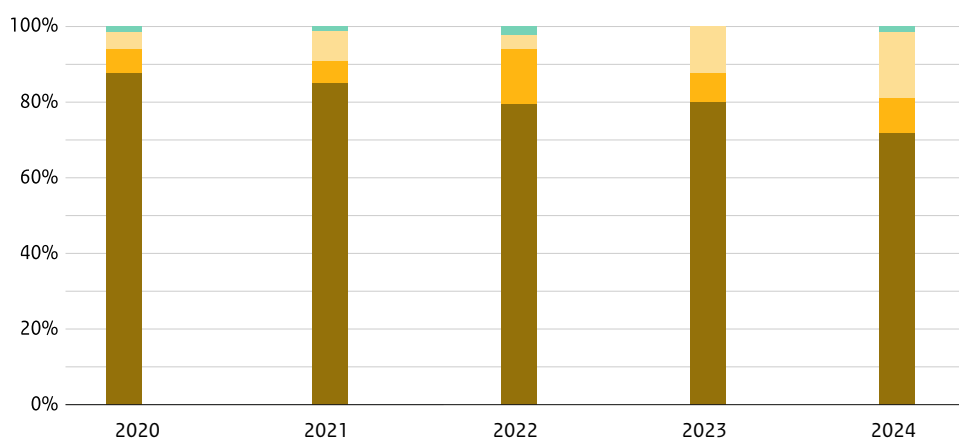
Het aantal zaken van criminele uitbuiting groeit juist. In 2024 zijn er 37 zaken van criminele/overige uitbuiting ingeschreven. Dat is 10 meer dan in het jaar ervoor en 29 meer dan in 2022.

Het aantal zaken van arbeidsuitbuiting blijft in 2024 ongeveer gelijk aan dat in 2023.

Figuur 16

Aantal bij het OM ingeschreven mensenhandelzaken naar vorm van mensenhandel, 2020-2024

Bron: OM

■ Seksuele uitbuiting	177	222	170	175	151
■ Arbeidsuitbuiting	13	15	31	17	19
■ Criminele/overige uitbuiting	9	21	8	27	37
■ Onbekend	<5	<5	5	0	<5

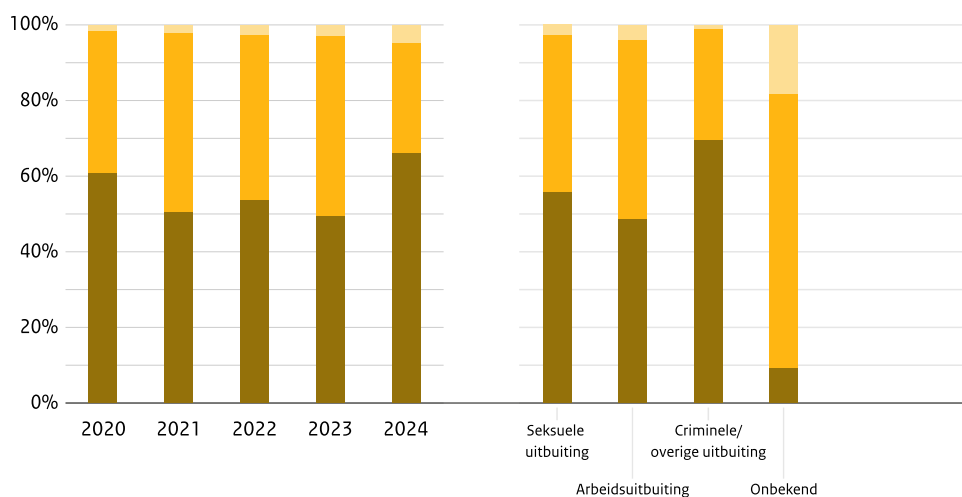
Meer dagvaardingen in 2024

In 2024 heeft het OM 182 zaken van mensenhandel inhoudelijk afgehandeld. Dat zijn er 29 minder dan het jaar ervoor. Wel is het aandeel dagvaardingen voor mensenhandel toegenomen. In 2024 wordt er in 66% van de zaken gedagvaard. Dat is het hoogste percentage in de afgelopen vijf jaar. Logischerwijs geldt het omgekeerde voor het percentage zaken dat wordt afgehandeld met onvoorwaardelijke (met name technische) septs. Dat aantal daalde in 2024 ten opzichte van 2023 van 101 naar 53.

Het OM dagvaardt het vaakst in het geval van criminele/overige uitbuiting (70%). In geval van seksuele uitbuiting wordt in 56% van de zaken gedagvaard. Het minst vaak wordt gedagvaard in zaken van arbeidsuitbuiting (48%).

Figuur 17
Aantal door het OM afgehandelde mensenhandelzaken naar type afhandeling, per jaar (2020-2024) en per vorm van mensenhandel (totaal 2020-2024)

Bron: OM

	2020	2021	2022	2023	2024	Seksuele uitbuiting	Arbeidsuitbuiting	Criminele/overige uitbuiting	Onbekend
Dagvaarding voor mensenhandel	108	111	98	104	120	437	46	57	<5
Onvoorwaardelijk sepot	67	104	80	101	53	328	45	24	8
Overig	<5	5	5	6	9	21	<5	<5	<5

Berechting in eerste aanleg

In 2024 meer zaken door de rechter afgedaan

Het aantal door de rechter afgedane zaken waarin mensenhandel ten laste is gelegd, is in 2024, na twee opeenvolgende jaren van daling, met 9 zaken gestegen naar 87.

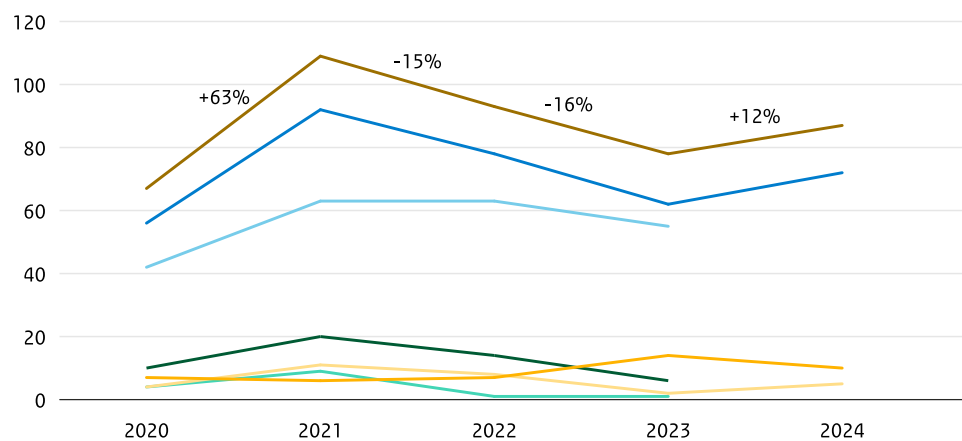
Deze stijging is toe te schrijven aan het aantal afgedane zaken van seksuele uitbuiting dat met 10 zaken toenam tot 72 en aan een toename van het aantal afgedane zaken van arbeidsuitbuiting van 2 tot 5. Het aantal door de rechter afgedane zaken van criminele/overige uitbuiting daalde juist van 14 naar 10.

Figuur 18

In eerste aanleg afgedane zaken naar vorm van mensenhandel, 2020-2024

Noot: Voor de cijfers over seksuele uitbuiting van 2024 kan momenteel geen uitsplitsing naar binnenlandse en internationale seksuele uitbuiting gegeven worden. Zie de toelichting op de cijfers voor meer informatie.

Bron: OM

Vorm van mensenhandel	2020	2021	2022	2023	2024
Seksuele uitbuiting - totaal	56	92	78	62	72
Binnenlandse seksuele uitbuiting	42	63	63	55	
Internationale seksuele uitbuiting	10	20	14	6	
Seksuele uitbuiting - onbekend	<5	9	<5	<5	
Arbeidsuitbuiting	<5	11	8	<5	5
Criminele/overige uitbuiting	7	6	7	14	10
Totaal	67	109	93	78	87

Rechtelijke afdoening (nóg) vaker onbekend

In de periode 2020-2024 heeft de rechter in eerste aanleg in 68% van de afgedane mensenhandelzaken veroordeeld voor in ieder geval mensenhandel.

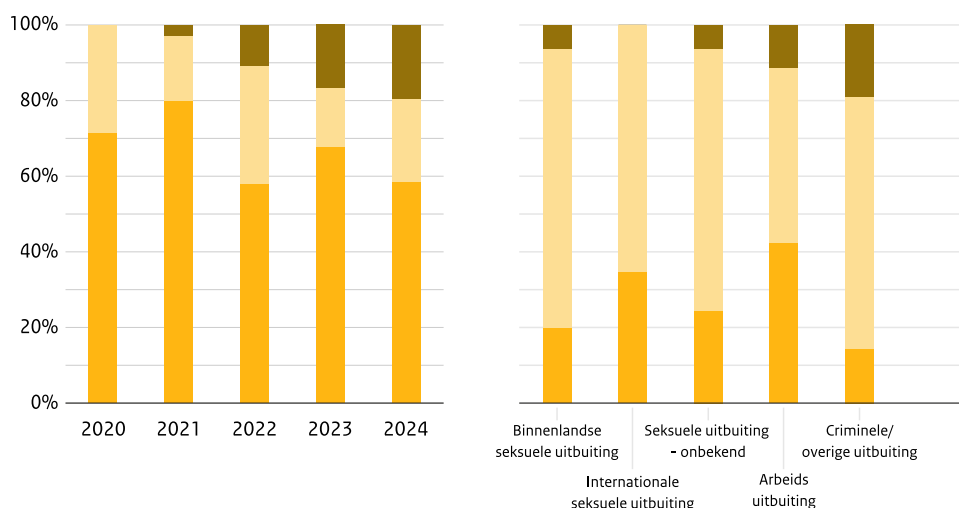
Het aantal veroordelingen is in de drie meest recente jaren steeds lager dan daarvoor. Dat komt grotendeels doordat de rechterlijke afdoening in eerste aanleg vanaf 2022 steeds vaker onbekend is. Vanaf 2022 kan op basis van de registratie van veroordelingen door de Rechtspraak namelijk niet volledig worden bepaald of veroordeeld is voor in ieder geval mensenhandel of voor uitsluitend andere feiten. Deze informatie is voor die jaren onder andere uit de op rechtspraak.nl gepubliceerde vonnissen gehaald, maar blijft vaak onbekend als de vonnissen daar niet op staan.

De rechter in eerste aanleg komt minder vaak tot een veroordeling in zaken van arbeidsuitbuiting (46%), dan in zaken van binnenlandse seksuele uitbuiting (74%), internationale seksuele uitbuiting (65%) en criminele uitbuiting of een overige uitbuitingsvorm (67%).

Figuur 19

In eerste aanleg afgedane zaken naar einduitspraak, per jaar van vonnis in eerste aanleg (2020-2024) en per vorm van mensenhandel (totaal 2020-2024)

Bron: OM

Vrijspraak voor mensenhandel	19	19	29	12	19	44	18	19	11	6
Veroordeling voor mensenhandel	48	87	54	53	51	165	34	54	12	28
Overig/onbekend	0	<5	10	13	17	14	0	5	<5	8

Hoger beroep en cassatie

Hoger beroep eindigt in 80% van de zaken in schuldigverklaring

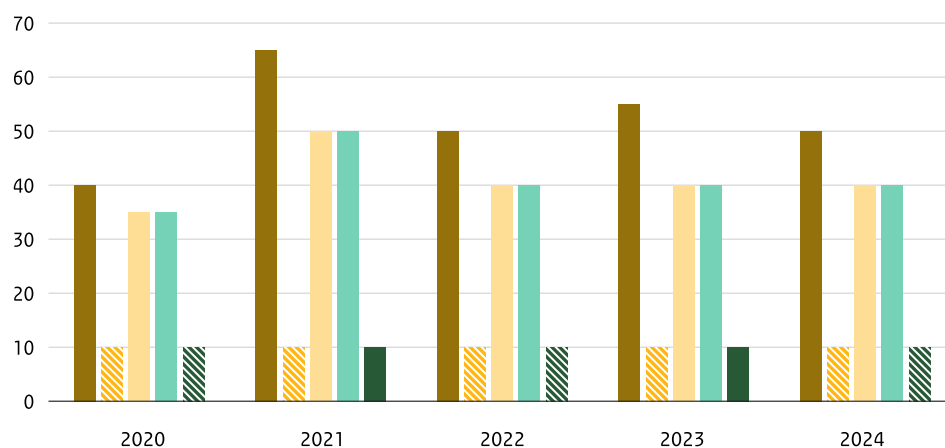
In 2020-2024 is gemiddeld zo'n 50 keer per jaar een mensenhandelzaak afgedaan in hoger beroep. In 2024 ging het om (afgerond op vijftallen) 50 keer. Het hoger beroep wordt meestal ingesteld door de verdachte (2024: 35 keer), maar kan ook ingesteld worden door het OM (2024: <10 keer) of door beide (2024: <10 keer).

Ongeveer 80% van de afgedane hoger beroepen resulteert in een schuldigverklaring. Wanneer er sprake is van een schuldigverklaring is er vrijwel altijd ook specifiek mensenhandel bewezen verklaard.

Figuur 20

Aantal hoger beroepen in mensenhandelzaken naar type eindarrest naar jaar van afdoening in hoger beroep, 2020-2024

Noot: de cijfers zijn afgerond op vijftallen. Aantallen kleiner dan 10 zijn weergegeven als '<10' in de tabel en zijn gearceerd in de grafiek. Een mensenhandelzaak kan over meer (strafbare) feiten gaan dan alleen mensenhandel. Het hoger beroep kan ingesteld zijn voor het mensenhandelfeit, voor een ander feit of voor een combinatie.

Bron: Raad voor de rechtspraak

■ Totaal aantal zaken met eindarrest in hoger beroep	40	65	50	55	50
■ Eindarrest vrijspraak	<10	<10	<10	<10	<10
■ Eindarrest schuldigverklaring	35	50	40	40	40
■ Eindarrest schuldigverklaring, waarin specifiek mensenhandel bewezen verklaard	35	50	40	40	40
■ Eindarrest overig	<10	10	<10	10	<10

Twee op de vijf keer in cassatie na hoger beroep

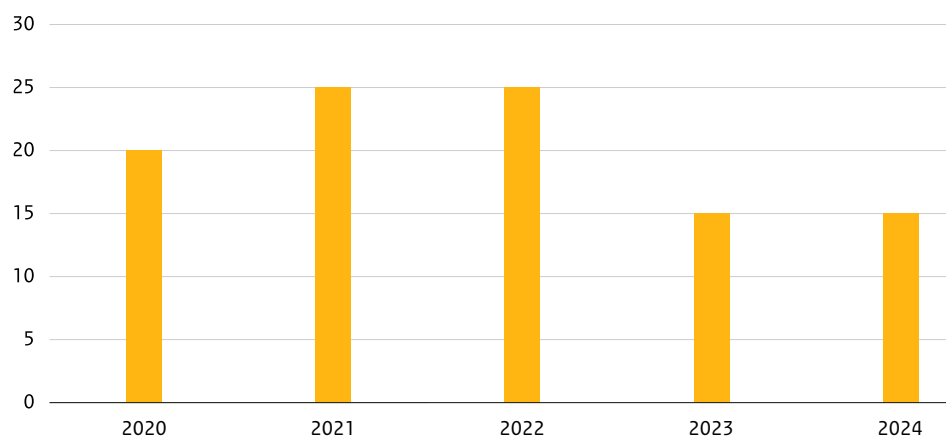
Na een vonnis in hoger beroep kan de verdachte of het OM bij de Hoge Raad in cassatie gaan als deze het niet eens is met de juridische uitleg door, of procedure bij het gerechtshof. In de periode 2020-2024 gebeurde dit gemiddeld in twee op de vijf keer na het hoger beroep van zaken waarin in eerste aanleg mensenhandel ten laste is gelegd en/of bewezen is verklaard. Dit komt neer op zo'n 20 keer per jaar.

Zowel het OM als de verdachte kan in cassatie gaan. Het gebeurt maar zelden dat het OM in cassatie gaat. Behandeling van cassatie vindt plaats bij de Hoge Raad. De Raad voor de rechtspraak heeft geen cijfers over het verloop van de cassatieprocedure na het initiële cassatieberoep.

Figuur 21
Aantal cassaties in mensenhandelzaken naar jaar van afdoening in hoger beroep, 2020-2024

Noot: de cijfers zijn afgerond op vijftallen.

Bron: Raad voor de rechtspraak

■ Cassatie ingesteld

20

25

25

15

15

Leeftijd en geslacht van in eerste aanleg berechte verdachten

Gemiddelde leeftijd berechte verdachten gestegen

In de periode 2020-2024 is gemiddeld 22% van de berechte verdachten nog adolescent (en incidenteel minderjarig) als ze mensenhandel plegen. Ruim de helft (52%) van de verdachten is jonger dan dertig en 20% is veertig jaar of ouder. De gemiddelde leeftijd van een berechte verdachte in 2020-2024 is 32 jaar.

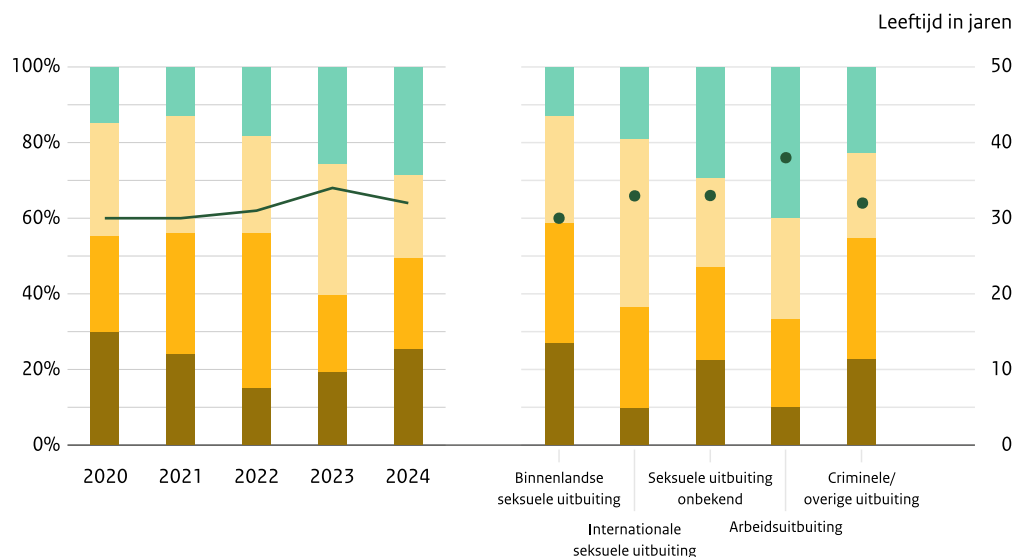
In 2023 was de gemiddelde leeftijd van een berechte verdachte met 34 jaar het hoogst. In 2024 daalde de gemiddelde leeftijd weer naar 32 jaar. Dit lijkt vooral te komen door een toename van het aantal berechte verdachten onder 22 jaar (van 15 in 2023 naar 22 in 2024), ondanks een verdere stijging van het aantal berechte verdachten van 40 jaar of ouder.

Verdachten van binnenlandse seksuele uitbuiting zijn gemiddeld het jongst. Zij zijn het vaakst nog adolescent (27%) en het minst vaak veertig jaar of ouder (13%). Verdachten van arbeidsuitbuiting zijn juist het oudst. Van hen is maar 10% adolescent en maar liefst 40% veertig jaar of ouder.

Figuur 22

In eerste aanleg berechte verdachten van mensenhandel naar leeftijdscategorie en gemiddelde leeftijd, per jaar van vonnis in eerste aanleg (2020-2024) en vorm van mensenhandel (totaal 2020-2024)

Bron: OM

Leeftijd in jaren	2020	2021	2022	2023	2024	Binnenlandse seksuele uitbuiting	Internationale seksuele uitbuiting	Seksuele uitbuiting onbekend	Arbeidsuitbuiting	Criminele/overige uitbuiting
Minderjarig of adolescent (t/m 22 jaar)	20	26	14	15	22	60	5	19	<5	10
23-29	17	35	38	16	21	71	14	21	7	14
30-39	20	34	24	27	19	63	23	20	8	10
40+	10	14	17	20	25	29	10	25	12	10
Gemiddelde leeftijd in jaren	30	30	31	34	32	30	33	33	38	32

Vijf op de zes berechte verdachten van mensenhandel zijn man

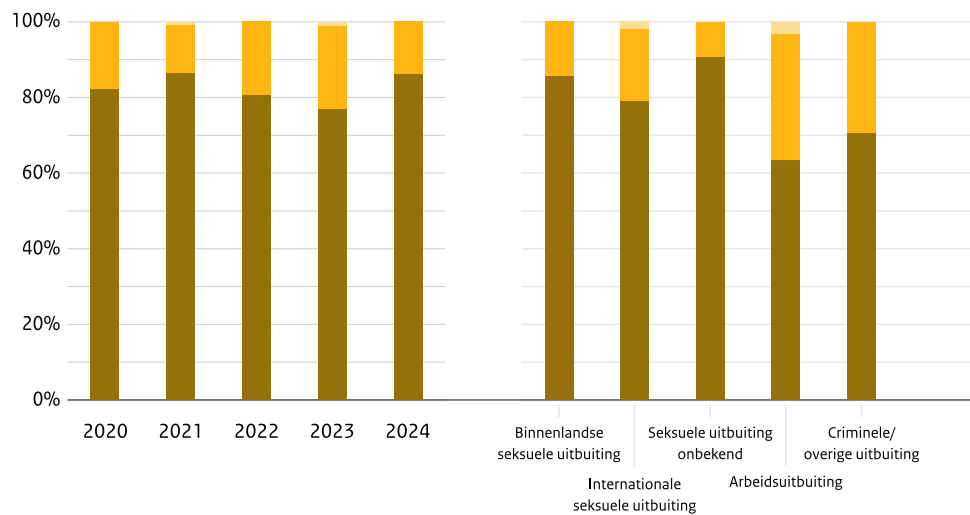
Gemiddeld genomen over vijf jaar is 83% van de berechte verdachten man en 17% vrouw.

Vrouwelijke verdachten komen in verhouding het vaakst voor in arbeidsuitbuitingszaken (33%) en zaken van criminele/overige uitbuiting (30%). Bij seksuele uitbuiting is het minst vaak sprake van een vrouwelijke verdachte, namelijk in 14% van de zaken.

Figuur 23

In eerste aanleg berechte verdachten van mensenhandel naar geslacht, per jaar van vonnis in eerste aanleg (2020-2024) en vorm van mensenhandel (totaal 2020-2024)

Bron: OM

Man	55	94	75	60	75	191	41	77	19	31
Vrouw	12	14	18	17	12	32	10	8	10	13
Onbekend	0	<5	0	<5	0	0	<5	0	<5	0

Herkomst van in eerste aanleg berechte verdachten

Drie op de vijf berechte verdachten in Nederland geboren

Gemiddeld is 62% van de in 2020-2024 berechte verdachten in Nederland geboren, 13% in een ander land behorende tot de EER en een kwart (25%) in een overig land. In 2024 zijn er minder berechte verdachten uit de EER (8%) en meer uit de overige landen (29%).

Berechte verdachten van binnenlandse seksuele uitbuiting zijn in de periode 2020-2024 het vaakst in Nederland geboren (73%). Berechte verdachten van internationale seksuele uitbuiting zijn juist relatief vaak geboren in een ander land van de EER (44%).

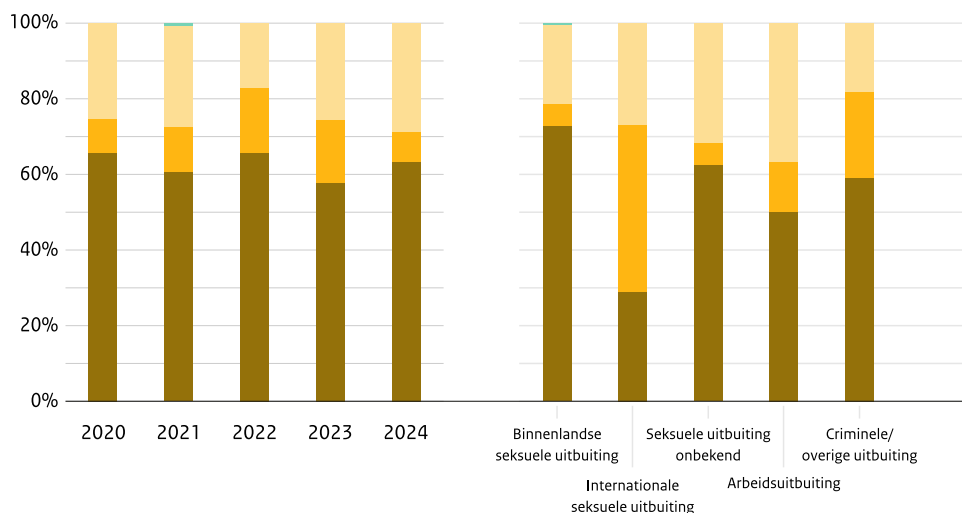
Voor arbeidsuitbuiting geldt dat precies de helft van de berechte verdachten in Nederland geboren is. Het aantal plegers afkomstig uit een derde land niet zijn de EU, EEU of Zwitserland is relatief hoog in zaken van arbeidsuitbuiting (37%).

59% van de berechte verdachten van criminele uitbuiting heeft de Nederlandse nationaliteit.

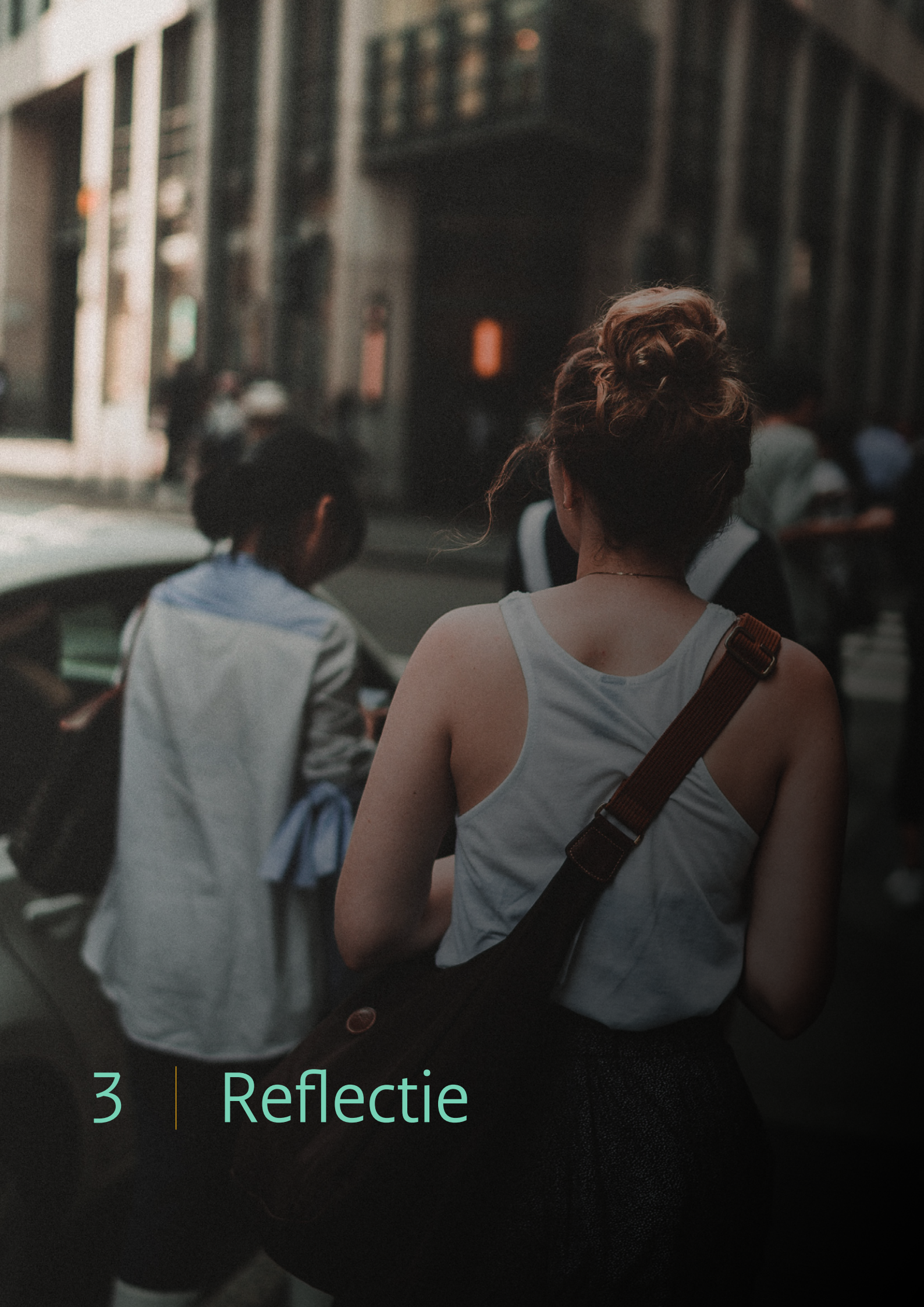
Figuur 24

In eerste aanleg berechte verdachten van mensenhandel naar herkomst, per jaar van vonnis in eerste aanleg (2020-2024) en vorm van mensenhandel (totaal 2020-2024)

Bron: OM

	2020	2021	2022	2023	2024	Binnenlandse seksuele uitbuiting	Internationale seksuele uitbuiting	Seksuele uitbuiting onbekend	Arbeidsuitbuiting	Criminele/overige uitbuiting
Nederland	44	66	61	45	55	162	15	53	15	26
EU+EER+Zwitserland	6	13	16	13	7	13	23	5	<5	10
Overig	17	29	16	20	25	47	14	27	11	8
Onbekend	0	<5	0	0	0	<5	0	0	0	0

3 | Reflectie

Wat vertellen de jaarcijfers van 2024 ons?

- **Het aantal minderjarige slachtoffers van mensenhandel is in 2024 sterk toegenomen.**

Het gaat met name over slachtoffers van criminele uitbuiting. In de kadertekst op [pagina 12](#) is hierop ingegaan.

- **Oekraïners komen in 2024 vaker in beeld als slachtoffer, namelijk 28 keer.**

Zij zijn vooral slachtoffer van arbeidsuitbuiting (21 slachtoffers) en in mindere mate van seksuele uitbuiting (5 slachtoffers). De Oekraïense slachtoffers van arbeidsuitbuiting zijn vooral gemeld door Fairwork. De overige meldingen komen van de verschillende opsporingsdiensten en vanuit de zorgcoördinatoren. In 2022 vormden Oekraïners ook een relatief grote groep slachtoffers, namelijk 51, maar in 2023 werden slechts 19 Oekraïense slachtoffers gemeld. De Nationaal Rapporteur verwees toen in de [Monitor Mensenhandel 2019-2023](#) naar de veel gegeven verklaring voor de daling dat Oekraïners in Nederland beter op de hoogte waren geraakt van hun rechten en gewend waren aan hoe Nederland werkt en dat Nederland inmiddels beschikte over een groep Oekraïners die nieuwkomers op weg kon helpen. Hoe de stijging in 2024 kan worden verklaard is niet duidelijk, maar hun leven op de vlucht voor een langdurige oorlog en de onzekerheid over hun toekomst in Nederland maakt hen kwetsbaar. Het is positief dat zij in beeld komen zodat er interventies gericht op deze kwetsbaarheid genomen kunnen worden.

- **Net als 2023, laat ook 2024 een sterke stijging zien van het aantal Latijns-Amerikanen dat als slachtoffer van seksuele uitbuiting wordt geregistreerd.**

De Nationaal Rapporteur schreef eerder dat experts van de politie inzake mensenhandel schatten dat 40-50% van de sekswerkers die zij aantreffen oorspronkelijk uit Latijns-Amerika komt. Een groot deel van deze groep verblijft in Nederland zonder geldige verblijfsdocumenten. De kennis over en aandacht voor deze groep is toegenomen bij de politie en de KMar zoals blijkt uit de stijging van het aantal meldingen van Latijns-Amerikaanse slachtoffers door deze organisaties. Het lijkt erop dat de kwetsbare positie waarin veel van deze slachtoffers verkeren leidt tot een ruimere interpretatie van de misbruikdwangmiddelen (misbruik van een kwetsbare positie en misbruik van een uit feitelijke omstandigheden voortvloeiend overwicht). De Memorie van Toelichting bij het nieuwe wetsvoorstel voor herziening van artikel 273f Sr biedt houvast voor een dergelijke ruimere uitleg van de misbruikdwangmiddelen. Het is positief dat de situatie waarin veel van de slachtoffers verkeren minder vaak uitsluitend als mensensmokkel wordt gezien en er meer oog is voor de signalen van mensenhandel, zoals de Nationaal Rapporteur eerder ook heeft [aanbevolen](#).

De meerderheid van de geregistreerde slachtoffers is vrouw. Het EMM stelde eerder vast dat 13% van de Latijns-Amerikaanse slachtoffers in de periode 2019-2023 in opsporingsonderzoeken naar voren kwam door de politie werd aangeduid als transgender. Hoe dit percentage zich verhoudt tot het aantal geregistreerde slachtoffers bij CoMensha is niet te zeggen, aangezien CoMensha tot op heden alleen op man/vrouw registreert.

Opvallend is dat de Latijns-Amerikaanse groep veel vaker dan andere groepen wordt uitgebuit in hotels en vakantiehuisjes. Dit kan deels worden verklaard doordat uitbuiters van deze groep vaak gebruik maken van een zogenaamde carouselconstructie, waarbij slachtoffers elke paar dagen of weken naar een andere plek in Nederland of Europa worden verplaatst om uitgebuit te worden. Hun woon- en werkplek wordt dan via boekingsites geregeld, of ze verblijven op vakantieparken.

- **De daling van het aantal opsporingsonderzoeken naar seksuele uitbuiting blijft in 2024 doorzetten.**

Ook zijn er in 2024 minder verdachten in beeld. Vooral het aantal onderzoeken naar binnenlandse seksuele uitbuiting is gedaald. Deze daling kan niet worden verklaard door een verschuiving van prioriteit naar andere vormen van uitbuiting. Het aantal opsporingsonderzoeken naar andere vormen van uitbuiting stijgt immers ook niet. De daling van het aantal opsporingsonderzoeken lijkt nu ook al te leiden tot een afname van het aantal ingeschreven zaken bij het OM. Dit is een zorgelijke ontwikkeling.

Daarnaast is het aantal opsporingsonderzoeken naar internationale uitbuiting gedaald. De Nationaal Rapporteur maakt zich ook hierover zorgen, omdat dit erop wijst dat de politie steeds minder opvolging geeft aan signalen van uitbuiting als de uitbuiting niet in Nederland heeft plaatsgevonden. De Nationaal Rapporteur heeft al vaker gewaarschuwd dat hierdoor kansen worden gemist. Door onderzoek te verrichten naar de achtergrond en context van dergelijke meldingen kan meer inzicht worden verkregen in internationale criminele netwerken. Inzicht dat vervolgens gezamenlijk met opsporingsinstanties in andere landen kan worden ingezet om plegers in beeld te krijgen en op te pakken.

4 | Toelichting op de gebruikte cijfers

CoMensha-registratie

De registratie van CoMensha is gebaseerd op meldingen van slachtoffers afkomstig van opsporingsinstanties: de politie, de Koninklijke Marechaussee (KMar) en de Nederlandse Arbeidsinspectie (NLA). En op meldingen van zorgcoördinatoren, andere organisaties en individuen. Ook voor de coördinatie van de opvang van en hulp aan slachtoffers van mensenhandel kunnen personen bij CoMensha melden. In de CoMensha-registratie komen zodoende meldingen van (vermoedelijke) slachtoffers van allerlei instanties en personen bijeen. Het databestand met deze registraties is door CoMensha samengesteld en door de Nationaal Rapporteur geanalyseerd. De Nationaal Rapporteur heeft de volgende bewerkingen toegepast op de data:

- In de CoMensha dataset zijn het wervings- en uitbuitingsland niet bekend. Daarom wordt voor de classificatie van internationale seksuele uitbuiting de nationaliteit van het slachtoffer gebruikt. Indien het slachtoffer seksueel is uitgebuit en een niet-Nederlandse nationaliteit heeft, valt hij/zij in de categorie internationale seksuele uitbuiting.
- Gedwongen bedelarij wordt onder de mensenhandelvorm ‘criminele uitbuiting’ geschaard.
- Gedwongen orgaanverwijdering is inhoudelijk niet onder te brengen bij een van de vier vormen van mensenhandel. Waar mogelijk wordt deze categorie in de jaarcijfers apart weergegeven. Echter kan dit vaak niet, omdat het gaat om kleine aantallen.

Voor meer informatie over de (analyse van de) CoMensha data, zie Nationaal Rapporteur, 2024 ([Monitor mensenhandel 2019-2023](#)), § 2.2.

IND-tabellen over verblijfsrechtelijke bescherming

De Nationaal Rapporteur heeft de gegevens over de verblijfsrechtelijke bescherming van personen ontvangen in tabelvorm van de IND. De Nationaal Rapporteur heeft geen bewerkingen uitgevoerd op de gegevens uit de tabellen.

EMM-data

Voor de gegevens over opsporingsonderzoeken naar mensenhandel is gebruikgemaakt van data afkomstig van het Expertisecentrum Mensenhandel en Mensensmokkel (EMM). Bij het EMM komen signalen van en strafrechtelijke onderzoeken naar mensenhandel en mensensmokkel van de partnerorganisaties samen. Voor deze monitor heeft het EMM een selectie van opsporingsonderzoeken die geclassificeerd zijn als mensenhandel ter beschikking gesteld aan de Nationaal Rapporteur. De peildatum van dit databestand is 18 juni 2025.

De EMM-cijfers bestaan in de huidige vorm sinds 2021. De gegevens van 2020 haalt de Nationaal Rapporteur indien beschikbaar uit haar eerdere onderzoeken. Na aanlevering en eerdere verificatie van de cijfers heeft de NLA aangegeven dat de huidige manier van het vaststellen van de cijfers volgens hen geen goed beeld geeft van het aantal gestarte opsporingsonderzoeken door de NLA. We zijn in gesprek met alle betrokken partijen over de vraag of de cijfers in de toekomst op een andere manier vastgesteld moeten worden.

De Nationaal Rapporteur heeft de volgende bewerking toegepast op de data:

- Arbeidsuitbuiting is geoperationaliseerd als de onderzoeken waaraan een criminele activiteitcode (CA-code) Uo2 (arbeidsuitbuiting) gekoppeld is, of wanneer de opsporingsinstantie (of ‘partij’) de NLA is. Het gaat in de periode 2020-2024 om 6 onderzoeken in totaal waarbij de CA-code niet Uo2 is, maar de partij wel NLA.

In Figuur 14 over het aantal verdachten in beeld bij opsporingsonderzoeken zijn er geen cijfers voor 2020 beschikbaar.

Voor meer informatie over de (analyse van de) EMM-data, zie Nationaal Rapporteur, 2024 ([Monitor mensenhandel 2019-2023](#)), § 4.2.

OM-data

Voor de gegevens over vervolging en berechting is gebruikgemaakt van data afkomstig van het Openbaar Ministerie (OM). Het databestand is door het OM samengesteld en door de Nationaal Rapporteur verrijkt en geanalyseerd.

De Nationaal Rapporteur heeft de volgende bewerking toegepast op de data:

- Om te analyseren of er binnen een zaak gedagvaard wordt voor mensenhandel en/of er sprake is van een veroordeling of vrijspraak voor mensenhandel, zijn de gegevens in eerste instantie op feitniveau geanalyseerd. Steeds is per feit binnen een zaak nagegaan of deze betrekking heeft op mensenhandel of niet.
- Om de vorm van mensenhandel in de zaak te bepalen is gebruik gemaakt van de artikelpresentaties in het databestand. Als deze geen uitsluitsel geeft over het type uitbuiting is gebruik gemaakt van de maatschappelijke classificatie die aan de feiten van de zaak zijn gekoppeld. Als dan nog geen uitsluitsel over de vorm van mensenhandel verkregen kan worden is dossieronderzoek gedaan op basis van gepubliceerde uitspraken op [rechtspraak.nl](#).
- Het onderscheid tussen binnenlandse en internationale seksuele uitbuiting in de figuren over berechting is gemaakt door gegevens uit eerdere onderzoeken te koppelen aan het nieuwe databestand en op basis van aanvullend

dossieronderzoek via [rechtspraak.nl](#). Voor specifiek het jaar 2024 zijn er (nog) te weinig vonnissen gepubliceerd op [rechtspraak.nl](#) om het onderscheid tussen binnenlandse- en internationale seksuele uitbuiting goed te kunnen maken. In Figuur 18 is dit daarom niet weergegeven. Wanneer er totaalcijfers over 2020-2024 gepresenteerd worden, zoals in Figuren 17, 19, 21-24 zijn de gegevens over 2024 wel gebruikt om het totaal te bepalen.

Voor meer informatie over de (analyse van de) OM-data, zie Nationaal Rapporteur, 2024 ([Monitor mensenhandel 2019-2023](#)), § 5.2 en § 6.2.

Raad voor de rechtspraak-tabellen over hoger beroep en cassatie

De Nationaal Rapporteur heeft van de Raad voor de rechtspraak gegevens in tabelvorm ontvangen over hoger beroepen en cassaties in mensenhandelzaken. In de tabel zijn zaken meegenomen met een eindarrest in hoger beroep, waarbij bij behandeling van de zaak in eerste aanleg mensenhandel ten laste is gelegd en/of bewezen is verklaard in de zaak. Mensenhandel is hier gedefinieerd als artikel 273F Sr, inclusief de voorgangers hiervan: art. 273a Sr met pleegdata tussen 01/01/2005 en 31/08/2006, art. 250a Sr met pleegdata tussen 01/10/2000 en 31/12/2004, art. 250ter Sr met pleegdata tussen 01/02/1994 en 30/09/2000). Deze cijfers hebben betrekking op het grondfeit mensenhandel. Voor zover dat juridisch mogelijk is kan het daarbij zowel gaan om voorbereiding van het grondfeit, poging tot het grondfeit of het voltooide grondfeit. Daarnaast kan – voor zover dat juridisch mogelijk is – (ook) sprake zijn van deelneming aan het grondfeit (medeplegen, medeplichtigheid, uitlokking of doen plegen van het grondfeit).

De tabellen zijn op zaaksniveau. Dit geldt ook voor de eindarresten. Er kunnen zaken zijn waarin andere of meerdere feiten bewezen zijn verklaard; in die gevallen kan de strafoplegging (mede) voor andere feiten zijn dan voor mensenhandel als hierboven gedefinieerd. Daarom wordt in de tabel over hoger beroep nog specifiek onderscheid gemaakt naar zaken waarin mensenhandel (als in bovenstaande definitie) bewezen is verklaard. De cijfers zijn afgerond op vijftallen en aantallen onder de tien zijn onderdrukt. De Nationaal Rapporteur heeft geen bewerkingen uitgevoerd op de gegevens uit de tabellen.

De cijfers zijn indicatief. Ze geven een zo goed mogelijke representatie op basis van de informatie die op dit moment beschikbaar is uit de voor de Rechtspraak beschikbare management informatiesystemen.

Wie is de Nationaal Rapporteur?

De Nationaal Rapporteur is Conny Rijken. De Nationaal Rapporteur wordt ondersteund door een team van deskundige en bevoegen medewerkers met een multidisciplinaire achtergrond.

Colofon

Referentie: Jaarcijfers Mensenhandel 2024

Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen

Postbus 20301, 2500 EH Den Haag

070-3704514

www.nationaalrapporteur.nl

Grafische en digitale realisatie: Things To Make And Do

©Nationaal Rapporteur 2025

Wij maken gebruik van stock-fotografie, de personen getoond op de foto's komen niet voor in onze rapporten